

دستورالعمل اجرایی مزارع نمایشی

مقدمه:

یکی از روشهای مؤثر و اثربخش در ترویج و توسعه یک نوآوری جدید در منطقه اجرای مزارع نمایشی ترویجی می باشد که چنانچه بر اساس نکات ارائه شده در دستورالعمل مذکور به مرحله اجرا گذاشته شود می توان در ترویج ایده های فنی جدید و نه ایتاً افزایش ارتقاء دانش، بینش و مهارت بهره برداران منطقه تأثیر بسزائی داشته باشد.

مزارع نمایشی ترویج علوم و تحقیقات کاربردی را که به نتایج قابل اطمینانی رسیده است را در شرایط زارع و با زبان کشاورز به بهره برداران منطقه به عهده دارد و با توجه به اینکه با اصول علمی و آموزشهای عملی همراه می باشد، در سرعت بخشیدن به پذیرش توصیه های جدید ترویجی از طرف بهره برداران مؤثر می باشد.

ماهیت اجرایی مزارع نمایشی:

با توجه به اجرای برنامه های روز مزرعه و هفتصد انتقال یافته های تحقیقاتی و معرفی دستاوردهای تحقیقات کاربردی، مدارک تحقیقات کشاورزی، کارشناس ترویج و محقق بر اساس نیاز منطقه و احتمال فراگیر شدن نتایج طرح تحقیقاتی، اقدام به تهیه پروپوزال طرح تحقیقی ترویجی می نمایند و هدف اجرای نتایج تحقیقاتی در شرایط زارع می باشد که پروپوزال تهیه شده پس از طی مراحل تصویب و تأمین اعتبار با همکاری محقق، مروج و کشاورز در منطقه مورد نظر و در زمین کشاورز به مرحله اجرا گذاشته می شود و چنانچه نتیجه طرح تحقیقی ترویجی رضایت بخش بود و قابلیت ترویج در منطقه را داشت، در قالب مزارع نمایشی نسبت به ترویج و توسعه ایده و نتایج تحقیقاتی اقدام می گردد.

فرآیند ماهیتی اجرای مزارع نمایشی

- ۱- اجرای روز مزرعه
- ۲- اجرای برنامه هفته انتقال یافته‌های تحقیقاتی
- ۳- انتخاب طرح تحقیقاتی کاربردی جهت تهیه طرح تحقیقی ترویجی
- ۴- تهیه پروپوزال (پیش طرح) طرح تحقیقی ترویجی
- ۵- اجرای طرح بررسی و تصویب و تأمین اعتبار
- ۶- اجرای طرح در مزرعه کشاورز همکار طرح
- ۷- تهیه گزارش نهایی طرح
- ۸- بازدید کشاورزان از مزرعه نمایش ترویجی

بازدید کشاورزان از مزرعه نمایشی ترویجی

نکات مهم در اجرای مزارع نمایشی:

- ۱- عنوان مزرعه نمایشی باید بر اساس نتایج بدست آمده از طرح‌های تحقیقی ترویجی و یا تحقیقی تطبیقی استخراج گردد و یا توصیه‌های کاربردی پ=وهشی و تحقیقاتی با اطمینان ۱۰۰ درصد در شرایط زارع
- ۲- انتخاب کشاورز پیشرو و علاقمند و مورد وثوق سایر کشاورزان که دارای زمین مناسب برای اجرای مزرعه نمایش مورد نظر باشد.
- ۳- توجیه کامل کشاورز در خصوص علت اجرای مزرعه نمایش و مراحل اجرایی مزرعه و تفاعل و تفاهت ان با مزرعه شاهد.
- ۴- انتخاب محل مناسب مزرعه، از نظر دسترسی و امکان بازدیدهای سایر مرحله ای کشاورزان و به عبارت دیگر محلی که در معرض دید کشاورزان باشد و کنار جاده اصلی مزارع.
- ۵- وجود مزرعه شاهد در کنار مزرعه نمایش برای مشاهده تفاوتها
- ۶- بررسی رعایت سابقه کاشت و تناوب زراعی.
- ۷- خاک‌ورزی مطلوب و تهیه بستر مناسب جهت کاشت بذر با توجه به اندازه و وضعیت بذر.
- ۸- رعایت توصیه‌های کوری بر اساس آزمون خاک و استفاده از ریز مغذی‌ها.

- ۹- انتخاب رقم مناسب بذر بر اساس توصیه‌های طرح تحقیقی ترویجی.
- ۱۰- کاشت صحیح و مناسب از نظر شیوه کاشت.
- ۱۱- جهت جلوگیری از خسارت علفهای هرز، بهتر است از زمینی که فاقد آلودگی علف هرز بوده و یا انتشار علف هرز در حد ناچیز و قابل قبول باشد، استفاده شود.
- ۱۲- سعی شود حتماً مزرعه نمایشی فاقد هرگونه علف هرز باشد تا کیفیت مزرعه و محصول را تحت تأثیر قرار ندهد.
- ۱۳- با توجه به اثرات تأخیر برداشت در عملکرد محصول، حتماً مسائل فنی زمان برداشت و پس از برداشت رعایت گردد.
- ۱۴- اندازه هر مزرعه، بر اساس نوع محصول، بین حداقل ۵/۵ هکتار و حداکثر ۵ هکتار و بر اساس اندازه واحدهای بهره‌برداری در منطقه در نظر گرفته شود.
- ۱۵- جهت اجرای بهینه مزارع نمایشی، حتماً باید بر اساس یک برنامه زمانبندی، از تجربیات و همکاری بخشهای تحقیقات، ترویج و اجرا و کشاورزان دارای تجربه و مهارت استفاده شود و نظارت کامل در تمامی هر عمل وجود داشته باشد.
- ۱۶- نصب تابلو به همراه مشخصات کامل مزرعه و طرح از نظر نام محصول، رقم، تاریخ کشت، میزان بذر و...
- ۱۷- مزرعه نمایشی باید دارای شناسنامه باشد و مشخصات مزرعه فعالیت‌های زراعی انجام شده و مشاهدات در کلیه مراحل کاشت و داشت، برداشت ثبت گردد که نمونه شناسنامه مزارع نمایشی به پیوست می‌باشد.
- ۱۸- کروکی مزرعه نمایشی به همراه عکس و مشخصات کامل ثبت گردد که نمونه برگه پشت کروکی پیوست می‌باشد.
- ۱۹- عملکرد مزرعه از طریق کیل گیری ترجیحاً با برداشت تمام سطح مزرعه انجام شود و کیفیت محصول نیز تعیین و ثبت گردد.

۲۰- تأمین بذر، کود، سم و یا هزینه های این نهاده‌ها و همچنین هزینه آزمون خاک و تهیه تابلو به عهده طرح و سایر هزینه‌ها از قبیل تهیه زمین- کاشت، نگهداری، آبیاری، برداشت بر عهده زارع می‌باشد.

۲۱- مزرعه نمایشی می‌تواند همزمان در چند نقطه از منطقه تحت پوشش به مرحله اجرا گذاشته شود.

۲۲- برنامه‌ریزی به منظور بازدید هدفمند از مزرعه نمایشی توسط سایر کشاورزان باید حتماً صورت پذیرد.

۲۳- در پایان اجرای مزارع نمایش گزارش کاملی توسط مسئول مزرعه نمایش یا مجری پروژه و تفاوت با مزرعه شاهد تهیه و ثبت و نگهداری و یک نسخه به مدیریت ترویج استان ارسال گردد. در پایان از زحمات آقای مهندس جم شید اسکندری معاون مدیریت ترویج استان که در تهیه این دستورالعمل ترویجی همت گمارده‌اند کمال تشکر و قدردانی را می‌نماید.

مدیریت ترویج کشاورزی

سازمان جهاد کشاورزی استان اصفهان

کروکی مزرعه نمایشی

نصب عکس با مشخصات تابلو

عنوان مزرعه : محل تامین اعتبار : مدیریت ترویج : ○ مدیریت زراعت : ○ مدیریت باغبانی : ○ سایر :

متعلق به : در سطح : کشت قبلی :
 واقع در : روستای دهستان :

نام مجری مسئول : عوامل یا تیمارهای مورد اجرا یا بررسی

تعداد تیمار : نام محقق : تعداد تکرار (در مورد طرحهای ناحیه ای) :
 هدف از اجرای طرح :

نحوه تهیه زمین	بذر مصرفی کیلوگرم در هکتار			کود مصرفی کیلوگرم در هکتار			تاریخ و روش کاشت	داشت محصول کیلوگرم - لیتر در هکتار				برداشت و تولید		حوادث پیش بینی نشده و درصد خسارت	
	مقدار	زمان	نوع	مقدار	نوع	تاریخ		عملیات داشت	آبیاری	مقدار	نوع	طرح	شاهد	نوع خسارت	درصد
۱	محل تامین بذر						روش آبیاری	تاریخ کاشت			زمان	زمان برداشت	سرما		
۲							نحوه مبارزه با علفهای هرز	وسيله کاشت			زمان سبز شدن		سیل		
۳															
۴															
۵	مقدار بذر	فسفره					تاریخهای آبیاری				پنجه زنی	نحوه برداشت	تگرگ		
۶							نحوه مبارزه با آفات	شيوه عمل					باران		
۷															
۸															
۹	رقم مورد کاشت						کود سرنك	عمق کاشت			گل دهی	درصد ضایعات محصول			
۱۰													باد زدگی		
	آزمون خالص ○ آب ○ پیوست شود.	نوع	مقدار و نوع سم ضد عفونی				تنك کردن	فاصله ردیف			دانه بستن	نحوه کل گیری			
							مقدار بارندگی در						سایر موارد		

--	--	--	--

مجری طرح : نام و نام خانوادگی :

کارشناس مسئول شهرستان :

امضاء

امضاء